

Jan Drda

igraszki

Z

Diabłem

Tłumaczenie: Zdzisław Hierowski

reżyseria: Gabriel Gietzky

PREMIERA: 30 XII 2007 r.

Jan Drda
Igraszki z diabłem

Hrátky s čertem
Przekład: Zdzisław Hierowski

Reżyseria i adaptacja - Gabriel Gietzky
Scenografia - Dominika Skaza
Kostiumy - Diana Marszałek
Opracowanie muzyczne - Aleksandra Gryka
Ruch sceniczny - Artur Dobrzański

Asystent reżysera - Adam Hutyra
Inspicjent - Mariusz Korek
Sufler - Anita Szamocka

Obsada:

Marcin Kabat - Adam Hutyra
Lucjusz - Sebastian Banaszczyk
Sarka - Farka - Bartosz Kopeć
Scholastyk - Waldemar Cudzik
Desperanda - Teresa Dzielska
Kasia - Iwona Chołuj
Omnimor - Maciej Półtorak
Karborund - Robert Rutkowski
Solfernus - Antoni Rot
Hubert - Sylwia Karczmarczyk
Belial - Agata Ochota - Hutyra
Belzebub - Andrzej Iwiński
Teofil - Małgorzata Marciniak
Diabły - ...

„Igraszki z diabłem” trochę zaskakują polskiego widza swoją oryginalnością i dość - jak na sztukę współczesną – niezwykłą formą. Jest to po prostu po komediowemu potraktowana baśń sceniczna, oparta na ludowych wątkach podaniowych. Bohaterem jej jest wysłużony wojak Marcin Kabat, który zwolniony z wojska po wieloletniej służbie wędruje w swoje rodzinne strony. Podczas tej wędrówki spotykają go przedziwne przygody, w których, obok zadzierzystej Kasi i naiwnej królowny Desperandy, rozbójnika oraz pustelnika, niepoślednią rolę grają, z niezrównanym humorem przez autora potraktowane, czarty i anioły. Marcin Kabat to prawdziwy bohater ludowy, taki jakiego stworzyły legendy i baśnie: uczciwy i dzielny, nieustraszony i mądry, sprawiedliwy i stający w obronie każdego, kogo spotkała krzywda. Jest przy tym dowcipny i wygadany, ustępując pod tym ostatnim względem tylko pyskatej Kasi. A czarty i anioły, niebo i piekło ani na chwilę nas nie odrywają od realnych ludzkich spraw. Motywy te Drda wyzyskał z dużym humorem, potraktował ironicznie i dał utwór sceniczny w stylu starych komedii czeskich z pierwszej połowy XIX wieku. Wszystkie wplecione tu wątki i występujące postacie baśniowe są nam doskonale znane, ale wszystko to w komedii Drdy nabiera zarazem jakiegoś nowego wyrazu, jest świeże i naprawdę zabawne. Rozgrywającym się tu sprawom towarzyszy bowiem przez cały czas autorski uśmieszek pobłażania i ironii.

Jan Drda (1915 – 1970) . Prozaik i dramaturg czeski. Studiował filologię klasyczną i sławistykę. W latach 1946-56 był prezesem Związku Pisarzy Czechosłowackich. Charakterystyczną cechą jego twórczości było łączenie ludowych motywów baśniowych i realnych postaci.

W swojej ojczyźnie – (i dzięki przekładom - poza nią) Jan Drda był ceniony również jako autor powieści: „Miasteczko na dłoni”, „Woda życia”, „Wędrowki Piotra Arcyłgarza” i opowiadań („Milcząca barykada”), a także książek będących pokłosiem jego działalności dziennikarskiej („Listy z Norynbergi” , „Gorąca ziemia”). Poczesne miejsce w jego spuściźnie zajmują dramaty : „Jako i my odpuszczamy”, „Magdalenka” czy „Zapomniany diabeł”, klechda obficie czerpiąca z kultury plebejskiej.

Najlepszą i najpopularniejszą jego sztuką są jednak napisane w czasie okupacji „Igraszki z diabłem” (wyd. 1946, wyd. polskie 1949), których prapremiera odbyła się w 1945 roku w Stavovskem Divadle w Pradze, a słynną polską premierę przygotował Leon Schiller w Teatrze Wojska Polskiego w Łodzi w 1948 roku. W „Igraszkach...” Drda wykorzystuje i przetwarza znane motywy baśniowe. „Igraszki...” pokazano w Teatrze Telewizji po raz pierwszy w 1966 r. Jednak najbardziej znana jej wersja zrealizowana została w 1979 r. w reżyserii Tadeusza Lisa.

W przedstawieniu tym zagrali: Marian Kociniak, Jerzy Kamas, Jan Kociniak, Wojciech Pokora, Magdalena Zawadzka, Krzysztof Kowalewski, Janusz Gajos, Barbara Wrzesińska, Marek Kondrat...

Diabły oswojone, księżniczki, wróżki i żołnierze - bohaterowie „Bajek czeskich” Jana Drdy

(...) Pisarz zanurzył się znowu w legendach, przypowieściach i baśniach swego narodu, jakby chciał z tej studni ludowych mądrości zaczerpnąć źródlanego, ożywczego oddechu dla swej lutni, dla swej ruchliwej wyobraźni. Czuł się zresztą zawsze bardzo dobrze wśród tej czeredy bohaterów - jakże barwnych i niezwykłych, jakże fantastycznych.

Oczywiście muszą być u Drdy diabły - tym razem przede wszystkim rozczuli nas wyliniały, zgnuśniały i chyba już leciwy ("Zapomniany diabeł") przedstawiciel czarciego rodu, Kunygund - Matusz, o którym moce piekielne zapomniali i dlatego wegetował w jakiejś opuszczonej chacie na wydmuchowisku i byłby tam tkwił do końca dni swoich, gdyby go przypadkowo nie znalazła rezolutna wdówka i wykierowała "na ludzi";

oczywiście musi być u Drdy wodnik (...) - tym razem spotykamy jakże romantycznego i niczym Romeo zakochanego Matalę, który warzył najlepsze piwo w środkowych Czechach;

oczywiście muszą być u Drdy dzielni żołnierze, co się nie boją nawet nadprzyrodzonych mocy, co okpiwają diabłów, wiedźmy i cwaniaków i którzy noszą w torni-strach rozliczne buławy i królewskie korony z najpiękniejszych królestw;

oczywiście muszą być u Drdy złe i dobre księżniczki, źli i dobrzy władcy, zmyślni i wytrwali rzemieślnicy a także ludowi Sowizdrzałowie ("O głupiej górniczce", "Jak Kuba księżniczkę rogałą leczył") i muszą być melancholicy...

Bogusław Lubosz, w: „Biblioteka pisarzy czeskich i słowackich”, Warszawa 1978

„Igraszki z diabłem”
w reżyserii Rudolfa Ratschka
Teatr Wielki, Częstochowa
Premiera – 15 IX 1954 r.

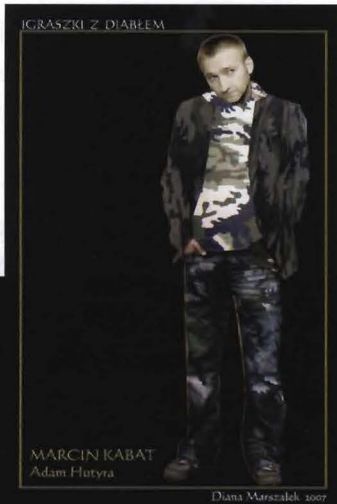
Gabriel Gietzky – aktor i reżyser. Absolwent PWST im. L. Śolskiego w Krakowie (Wydział Zamiejscowy we Wrocławiu) oraz Wydziału Reżyserii Dramatu Akademii Teatralnej w Warszawie. W latach 1994 -2001 – aktor Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie.

Współpracował z Krystianem Lupą przy realizacji spektakli: „Azyl” i „Wymazywanie”. Gabriel Gietzky jako reżyser zadebiutował w 2002 roku - był jeszcze studentem warszawskiej Akademii Teatralnej. Na deskach warszawskiego Teatru Ateneum wyreżyserował wówczas „Nos” Mikołaja Gogola. Rok później zrealizował II część „Dziadów”, który to spektakl był jedną z trzech części sztuki "Narodzeni z obłądu. Tryptyk romantyczny" (Teatr Miejski w Gdyni). We wrocławskim Teatrze K2 wyreżyserował "Morderstwo" Levina Hanocha, wybitnego współczesnego dramaturga izraelskiego. W 2005 roku, we Wrocławiu, ale tym razem, w Teatrze Polskim, Gietzky zrealizował „Wariacje bernhardowskie” Przemysława f. Sztuka została zaprezentowana podczas Euro Dramy - II Wrocławskiego Forum Dramaturgii Współczesnej. Spektakl otrzymał przyznaną przez publiczność - I nagrodę dla najlepszego widowiska prezentowanego na Festiwalu. „Wariacje bernhardowskie” zostały zrealizowane jeszcze dwukrotnie: w warszawskim Teatrze Powszechnym i w Teatrze im. A. Mickiewicza w Częstochowie. W częstochowskim teatrze wyreżyserował także „Ożenek” Mikołaja Gogola oraz monodram ...do ojca... wg F. Kafki.

Kolejne realizacje to: „Kosmetyka wroga” Amelie Nothomb (Teatr im. W. Siemaszkowej, Rzeszów), „Niestworzona historia albo Ostatni tatuś” Michała Walczaka (Teatr im. W. Horzycy, Toruń).

W 2005 roku w Teatrze Współczesnym we Wrocławiu odbyła się premiera sztuki Jonasa Gardella „Przytuleni”, a w październiku 2007 r. w tymże Teatrze reżyser zrealizował spektakl „Traktat” wg Ludwiga Wittgensteina.

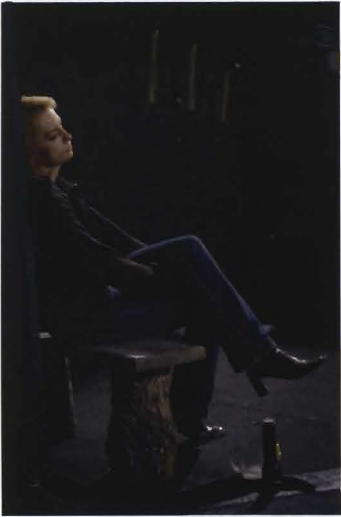
W warszawskim Teatrze Powszechnym wyreżyserował „Gwałtu, co się dzieje !” A. Fredry (premiery maj 2006).

Zdjęcia z próby
13 XII 2007r
(Piotr Dłubak)

godz. 19:01

18:58

19:21

19:33

19:41

19:45

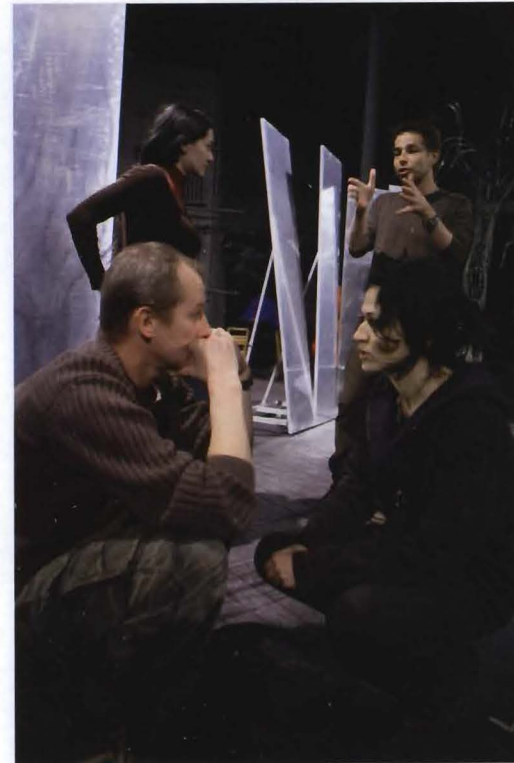
19:30

19:39

20:16

20:43

20:44

20:47

21:13

21:15

Teatr
im. Adama Mickiewicza
TEATR
w Częstochowie

Obsługa techniczna:

światło - Arkadiusz Ficek

dźwięk - Piotr Czok

rekwizyty - Tadeusz Przestrzelski

fryzjerstwo/charakteryzacja - Anna Bednarczyk

garderoby - Wanda Zyskowska / Dariusz Haładus

obsługa sceny - Jacek Celiński, Paweł Kuźdzeń,

Aleksander Matyka, Zbigniew Dulnik

W programie wykorzystano fragmenty tekstów:

-Zdzisław Hierowski, „Igraszki z diabłem” i ich autor,
program do sztuki, Częstochowa 1954

-zdjęcia i ilustracje :

-archiwalne zdjęcia z „Igraszek z diabłem” autorstwa A. Kaczkowskiego

-karykatura Jana Drdy autorstwa S. Jasnika przedrukowana z programu do sztuki
„Igraszki z diabłem”, Częstochowa 1954

-okładka/plakat – Witold Zaręba

-projekty kostiumów do „Igraszek z diabłem” – Diana Marszałek

Redakcja programu – Ewa Oleś

Dyrektor naczelny – Robert Dorosławski
Dyrektor artystyczny – Piotr Machalica
Główna księgowa – Jadwiga Paciorkowska
Kierownik techniczny- Stanisław Kulczyk
Koordynator pracy artystycznej- Zbigniew Dendek
Kierownik Działu Promocji i Sprzedaży - Joanna Karkoszka-Toborek
Sekretarz literacki – Ewa Oleś

SPONSOR GŁÓWNY:

SPONSORZY STRATEGICZNI:

PRZYJACIELE TEATRU:

PATRONAT MEDIALNY:

ZE ZBIORÓW
Instytutu Teatralnego

Zadanie zrealizowano przy pomocy finansowej
Samorządu Województwa Śląskiego

